

Výběrové šetření pro zadavatele: Ministerstvo práce a sociálních věcí

(úvodní projekt)

/Survey je seminární prací do předmětu SOC 751/

Členové výzkumného týmu: Ľubica Kečkešová, studující FSS MU, UČO 181889
Peter Kuračka, studující FSS MU, UČO 182122
Marie Krejčí, studující FSS MU, UČO 182660

opravený 4. úkol

Lidé ohrožení sociálním vyloučením v ČR

Dobrý den,

dovolte nám, abychom Vás poprosili o krátký rozhovor. Bude se týkat okolností, které mohou vést k sociálnímu vyloučení různých skupin obyvatelstva a Vašich pocitů a názorů na nejrůznější situace, které se v běžném životě vyskytují. Neexistují správné a nesprávné odpovědi, jde pouze o projevení Vašeho názoru. Rádi bychom Vás ještě upozornili, že dotazník je anonymní, naprosto diskrétní a bude zpracován pouze statisticky pro naši práci v rámci studia na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně.

Výsledky výzkumu budou známy v průběhu ledna 2007. Pokud budete mít o tyto výsledky zájem, budou dostupné v elektronické formě na internetové adrese www.fss.muni.cz, nebo si o zaslání zprávy můžete zažádat od února 2007 na tel. 775645831 u koordinátorky našeho týmu Marie Krejčí.

První část otázek se bude týkat zaměstnání a pracovního uplatnění.

1. Jaké je vaše současné ekonomické postavení? Uveďte pouze jednu možnost.

/odpovědi kroužkujte/

- 1 zaměstnanec na plný úvazek
- 2 zaměstnanec na částečný úvazek (poloviční a nižší)
- 3 soukromý podnikatel, OSVČ
- 4 svobodné povolání
- 5 nezaměstnaný → *přejděte k otázce č. 3*
- 6 student → *přejděte k otázce č. 8*
- 7 invalidní důchodce → *přejděte k otázce č. 8*
- 8 starobní důchodce → *přejděte k otázce č. 8*
- 9 pracující důchodce
- 10 trvale v domácnosti → *přejděte k otázce č. 3*
- 11 na mateřské nebo rodičovské dovolené → *přejděte k otázce č. 8*
- 12 ostatní
- 1 neodpověděl(a)

2. Na následující škále označte míru souhlasu nebo nesouhlasu s následujícími výroky.
(předložte respondentovi kartu č. 1) -1 neodpověděl/a

Karta č. 1

Legenda pro odpovědi:	1 vůbec nesouhlasím
	2 spíše nesouhlasím
	3 ani nesouhlasím, ani souhlasím
	4 spíše souhlasím
	5 naprosto souhlasím

a.Bojím se, že přijdu o práci z důvodu mé nízké kvalifikace.	1	2	3	4	5	-1
b.Pro práci, kterou vykonávám, mám dostačující kvalifikaci.	1	2	3	4	5	-1

3. Jste evidován/a na úřadu práce?

- 1 ANO
- 2 NE
- 1 neodpověděl/a

4. Pobíráte podporu v nezaměstnanosti?

- 1 ANO
- 2 NE
- 1 neodpověděl/a

5. Uveďte v počtech měsíců, jak dlouhou dobu za posledních 5 let jste byl/a celkově bez práce:

--	--

-1 neodpověděl/a

6. Uveďte prosím kolikrát za posledních 5 let jste ztratil/a zaměstnání.

- 1 ani jednou
- 2 jednou
- 3 dvakrát
- 4 více než dvakrát
- 1 neodpověděl/a

7. Uveďte prosím, jaký byl důvod ztráty Vašeho zaměstnání:

- 1 hromadné propouštění

- 2 ztráta zaměstnání z důvodu změny organizační struktury
- 3 skončení pracovní smlouvy na dobu určitou
- 4 dobrovolný odchod ze zaměstnání (dohodou)
- 5 výpověď ze strany zaměstnavatele z důvodu porušení pracovní kázně
- 6 jiný důvod
- 1 neodpověděl/a

Nyní již odpovídají všichni !!!

8. Na další otázky odpovídejte prosím opět s použitím této pětibodové škály:

(předložte respondentovi kartu č. 1)

-1 neodpověděl/a

a. Pracovní kvalifikace je nutnou podmínkou úspěchu v zaměstnání.	1	2	3	4	5	-1
b. Pracovní kvalifikace je nutnou podmínkou úspěchu ve většině činností, které vykonávám.	1	2	3	4	5	-1
c. Pokud se chci účastnit všech oblíbených činností a společenských akcí, nepotřebuji k tomu žádnou kvalifikaci.	1	2	3	4	5	-1
d. Bez zvyšování kvalifikace nemohu získat dobře placenou práci.	1	2	3	4	5	-1
e. Být nezaměstnaný je výhodné.	1	2	3	4	5	-1
f. Nezaměstnanost přináší člověku pocit, že není plnohodnotným členem společnosti.	1	2	3	4	5	-1

9. Další baterie otázek se zaměřuje na vaše osobní pocity a názory. Uveďte opět míru Vašeho souhlasu nebo nesouhlasu s následujícími výroky pomocí této škály.

(karta č. 1)

-1 neodpověděl/a

a. Mám pocit, že mě ostatní lidé od sebe odstrkují, jako bych mezi ně ani nepatřil/a.	1	2	3	4	5	-1
--	---	---	---	---	---	----

b. Mohu vždy dělat to, co mě zajímá a baví.	1	2	3	4	5	-1
c. Daří se mi lehce navazovat kontakty s ostatními lidmi.	1	2	3	4	5	-1
d. Připadá mi, že ostatní lidé mají mnohem více přátel a známých, než mám já.	1	2	3	4	5	-1
e. Cítím se dobře zařazený do společnosti, ve které žiji.	1	2	3	4	5	-1
f. Cítím se omezovaný/á ve svých občanských právech.	1	2	3	4	5	-1
g. Nemohu se podílet na rozhodování o veřejných věcech.	1	2	3	4	5	-1
h. Nikdy nemohu mít žádný vliv na politiku této země.	1	2	3	4	5	-1
i. Pokud bych se ocitl/a v nesnázích nebo finančních potížích, stát a jeho úřady se o mě postarají.	1	2	3	4	5	-1
j. Pokud bych se ocitl/a v nesnázích nebo finančních potížích, mohu požádat o pomoc ostatní (sousedy, známé apod.)	1	2	3	4	5	-1
k. V případě jakýchkoli potíží se mohu spolehnout jen na sebe a svou rodinu.	1	2	3	4	5	-1
l. Není divu, že se rodí tak málo dětí, když se průměrný člověk má stále hůře a nedokáže svým dětem zajistit dobrou budoucnost.	1	2	3	4	5	-1
m. Ať dělám, co dělám, nikdy si nedokážu polepšit.	1	2	3	4	5	-1

10. V tomto oddílu se budu ptát na Vaše názory ohledně možností uplatnění různých skupin obyvatelstva ve společnosti. K vyjádření použijte opět tuto škálu.

(karta č. 1)

-1 neodpověděl/a

a. Příslušnost k určité etnické skupině může negativně ovlivnit ekonomické a sociální postavení člověka.	1	2	3	4	5	-1
b. Kvůli etnickému původu nedostanou mnozí lidé práci, na kterou by jinak měli schopnosti i kvalifikaci.	1	2	3	4	5	-1
c. Kdybych měl/a jinou národnost, moje postavení by se výrazně zlepšilo.	1	2	3	4	5	-1
d. Kdo se dobře naučí místní jazyk, necítí se být vyloučený ze společnosti.	1	2	3	4	5	-1
e. Větší tolerance ke kulturním zvyklostem národnostních menšin by odbourala jejich pocit vyloučení ze společnosti.	1	2	3	4	5	-1
f. Kdo se přizpůsobí místním zvyklostem, necítí se být vyloučený ze společnosti.	1	2	3	4	5	-1

11. Co si myslíte o možnostech mužů a možnostech žen? Odpovídejte stále stejným způsobem pomocí karty, kterou držíte v ruce.

(karta č. 1)

-1 neodpověděl/a

a. Muži mají více možností seberealizace než ženy.	1	2	3	4	5	-1
b. Muži mají k některým ekonomickým nebo sociálním aktivitám lepší přístup než ženy.	1	2	3	4	5	-1
c. Muž dostane většinou lépe placenou práci než žena se stejnou kvalifikací.	1	2	3	4	5	-1
d. Ženy mohou ovlivňovat věci veřejné lépe než muži.	1	2	3	4	5	-1
e. Ženy jsou svázány tradičním pojetím úlohy ženy v rodině (starost o domácnost a děti).	1	2	3	4	5	-1

12. Dovolte ještě, abychom se zeptali na Vaše pocity ohledně místa, kde žijete, opět s pomocí karty.

(karta č. 1)

-1 neodpověděl/a

a. V okolí mého bydliště znám více osob, které také pobírají sociální dávky.	1	2	3	4	5	-1
b. Ulice, nebo část obce, ve které bydlím, je považovaná za atraktivní místo k bydlení.	1	2	3	4	5	-1
c. Oblast mého bydliště je znevýhodněna oproti ostatním v pracovních příležitostech.	1	2	3	4	5	-1
d. Oblast mého bydliště je znevýhodněna oproti ostatním v dopravní dostupnosti.	1	2	3	4	5	-1
e. Oblast mého bydliště je znevýhodněna oproti ostatním v dostupnosti služeb.	1	2	3	4	5	-1

13. Teď vás poprosím o zodpovězení několika otázek ohledně Vaší ekonomické a finanční situace. Naposledy použijete kartu, kterou držíte v ruce, a pak Vás požádám o její laskavé vrácení.

(karta č. 1)

-1 neodpověděl/a

a. S finančními potížemi se potýkám již více než dva roky.	1	2	3	4	5	-1
b. Většinou dokážu měsíčně i něco uspořit.	1	2	3	4	5	-1
c. Vždy mám na zaplacení nájmu, inkasa a dalších účtů.	1	2	3	4	5	-1
d. Moje dluhy se každý měsíc zvětšují.	1	2	3	4	5	-1
e. S příjmem naší domácnosti jsem spokojen/á.	1	2	3	4	5	-1
f. Moje finanční situace byla před pěti lety lepší, než je teď	1	2	3	4	5	-1

14. Nyní Vám přečtu seznam položek. U každé z nich uveďte, zdali jsi ji můžete dovolit velmi snadno, snadno, s jistými potížemi, s obtížemi, nebo s velkými potížemi:

(předložte respondentovi kartu č. 2)

karta č. 2

VELMI SNADNO	SNADNO	S JISTÝMI POTÍŽEMI	S OBTÍŽEMI	S VELKÝMI POTÍŽEMI	NEODPOVĚDĚL/A
--------------	--------	--------------------	------------	--------------------	---------------

	VELMI SNADNO	SNADNO	S JISTÝMI POTÍŽEMI	S OBTÍŽEMI	S VELKÝMI POTÍŽEMI	NEODPOVĚDĚL/A
a. základní potraviny	1	2	3	4	5	-1
b. jídlo v restauraci	1	2	3	4	5	-1
c. nové oblečení	1	2	3	4	5	-1
d. každoroční dovolená mimo domov	1	2	3	4	5	-1
e. auto	1	2	3	4	5	-1
f. chladnička	1	2	3	4	5	-1
g. automatická pračka	1	2	3	4	5	-1
h. barevný televizor	1	2	3	4	5	-1
ch. počítač	1	2	3	4	5	-1
i. mobilní telefon	1	2	3	4	5	-1
j. uspokojování kulturních zájmů (kino, divadlo, taneční zábava, nákup knih apod.)	1	2	3	4	5	-1

15. Z jakých zdrojů pocházejí vaše osobní příjmy za posledních 12 měsíců? Uveďte vše.

- 1 mzdy a platy
- 2 příjmy ze soukromého podnikání
- 3 důchody
- 4 podpora v nezaměstnanosti
- 5 sociální dávky a příspěvky
- 6 přídavky na děti
- 7 výživné
- 8 příjmy z kapitálových investic a úspor
- 9 příjmy z pronájmu
- 10 finanční pomoc od příbuzných
- 11 finanční pomoc od přátel
- 12 jiné (uveďte)
- 1 neodpověděl(a)

16. Co je hlavním zdrojem příjmu Vaší domácnosti? Uveďte pouze jednu možnost.

- 1 mzdy a platy
- 2 příjmy ze soukromého podnikání
- 3 důchody
- 4 podpora v nezaměstnanosti
- 5 sociální dávky a příspěvky
- 6 přídavky na děti
- 7 výživné
- 8 příjmy z kapitálových investic a úspor
- 9 příjmy z pronájmu
- 10 finanční pomoc od příbuzných
- 11 finanční pomoc od přátel
- 12 jiné (uveďte)
- 1 neodpověděl(a)

17. Nyní Vám ukážu škálu měsíčních příjmů. Rádi bychom věděli, do které kategorie spadá průměrný čistý měsíční příjem Vaší domácnosti po započtení všech mezd, platů, důchodů a jakýchkoliv dalších příjmů.

(předložte respondentovi kartu č. 3)

karta č. 3

1	0 - 999
2	1000 - 2999
3	3000 - 4999
4	5000 – 6999
5	7000 – 9999
6	10000 – 14999
7	15000 – 19999
8	20000 – 29999
9	30000 a víc

1 2 3 4 5 6 7 8 9 -1 neví, neodpověděl/a
(kroužkujte)

A nyní bychom se rádi dozvěděli něco o Vás.

18. Jakého nejvyššího stupně vzdělání jste dosáhl(a)?

1. nedokončené základní
2. dokončené základní
3. vyučení bez maturity
4. vyučení s maturitou
5. neukončené střední
6. ukončené střední všeobecné (gymnázium)
7. ukončené úplné střední odborné (maturita)
8. dokončená středoškolská nástavba (nebo VOŠ)

9. neukončené vysokoškolské (žádný diplom ani hodnost)
 10. první stupeň vysokoškolského vzdělání (hodnost „bakalář“)
 11. ukončené vysokoškolské (s diplomem)
 12. ukončené postgraduální studium
 13. vzdělání, nedefinovatelné dle uvedených úrovní
- 1 neodpověděl(a)

19. Jaký je váš rodinný stav?

1. svobodný(á),
 2. ženatý/vdaná
 3. nesezdané soužití (druh, družka)
 4. rozvedený(á)
 5. odloučený(á)
 6. vdovec/vdova
- 1 neodpověděl(a)

20. Kolik máte vlastních dětí?

21. Kolik dětí celkem žije s vámi ve společné domácnosti?

22. Kolik dalších osob žije s vámi ve společné domácnosti?

23. K jaké národnosti se hlásíte?

- 1 česká
 - 2 moravská
 - 3 slezská
 - 4 polská
 - 5 německá
 - 6 romská
 - 7 slovenská
 - 8 maďarská
 - 9 ukrajinská
 - 10 vietnamská
 - 11 jiná (uved'te)
- 1 neví, neodpověděl/a

24. Jaký je Váš právní vztah k bytu/domu, ve kterém žijete?

- 1 vlastní dům
 - 2 byt v osobním vlastnictví
 - 3 družstevní byt
 - 4 státní byt
 - 5 podnájem nebo pronajatý byt
 - 6 služební nebo domovnícký byt
 - 7 ostatní bezplatné užívání
 - 8 nemám bydlení → přejděte na otázku č. 26
- 1 neví, neodpověděl(a)

25. Je Váš byt/dům vybaven? (tazatel čte respondentovi možnosti a kroužkuje odpovědi)

a. tekoucí pitnou vodou	ano	ne	-1 neodpověděl/a
b. přívodem elektřiny	ano	ne	-1 neodpověděl/a
c. splachovací toaletou	ano	ne	-1 neodpověděl/a
d. koupelnou	ano	ne	-1 neodpověděl/a
e. vytápěním	ano	ne	-1 neodpověděl/a

26. Do jaké velikostní skupiny patří obec, ve které bydlíte?

- 1 do 1999 obyvatel
- 2 2000 – 4999 obyvatel
- 3 5000 – 9999 obyvatel
- 4. 10000 – 19999 obyvatel
- 5. 20000 – 49999 obyvatel
- 6 50000 – 99999 obyvatel
- 7 100000 – 499999 obyvatel
- 8 500000 obyvatel a víc
- 1 neví, neodpověděl(a)

27. Kdy jste se, prosím, narodila? Uved'te rok narození.

-1 neodpověděl/a

Děkujeme Vám za rozhovor.

DÁLE VYPLŇUJE S ÁM TAZATEL

28. Pohlaví respondenta:

- 1 muž
- 2 žena

29. Kraj bydliště respondenta:

- 1 Hlavní město Praha
- 2 Středočeský kraj
- 3. Jihočeský kraj
- 4 Plzeňský kraj
- 5 Karlovarský kraj
- 6 Ústecký kraj
- 7 Liberecký kraj
- 8 Královéhradecký kraj
- 9 Pardubický kraj
- 10 kraj Vysočina
- 11 Jihomoravský kraj
- 12 Olomoucký kraj

- 13 Moravskoslezský kraj
 14 Zlínský kraj
 -1 neví, neodpověděl(a)

5. úkol

Poznámky z pilotáže

K vyhodnocení pilotáže, provedené ve dnech 19.- 22. 12. 2006 na deseti respondentech, jsme použili Fowlerův klíč – pro přehlednost jsme uvedli pouze ta čísla otázek, u kterých se vyskytly nějaké problémy.

Č. ot.	Otázka čtena ve správném pořadí	Otáz. čtena bez chyb	Mírné chyby = význam otázky nezměněn	Vážné chyby = význam otázky změněn	Přerušení (R odpovídá dříve, než uslyší celou otázku)	Nutno opakovat otázku (část)	Jiné	R žádá vysvětlení
8a		10					2	
8b		10					2	
8c		10				1	0	2
9b		10						2
9l		9	1			3		3
10a		10				1		
10c		10				1		
10e		9	1			1		2
10f		10					3	1
11b		10			1			1
13e		10					2	1
14		9	1			2	4	
17		9	1			1		1
25e		10						1

Ad 8a) Otázka se zdála příliš banální, samozřejmá.

Ad 8b) Otázka je prý nadbytečná, podobá se předchozí.

Ad 8c) otázka byla obtížně chápána, nebylo jasno, o jaké činnosti a akce by mělo jít.

Celkově vadil respondentům výraz „kvalifikace“, někteří nevěděli, co to slovo zahrnuje za významy – lepší se jeví „zkušenosti v oboru“ nebo „vzdělání“.

Ad 9b) Nebylo jasné, jestli v práci nebo celkově.

Objevil se názor, že otázky 9j a 9k by si měly vyměnit pořadí, ale podle našeho názoru je posloupnost v dotazníku logická (sestupná tendence důvěry).

Ad 9l) Otázka se zdála respondentům příliš dlouhá a nesrozumitelná, bylo třeba ji opakovaně číst a i potom někteří odmítli odpovědět.

Ad10a) Jednomu respondentovi se tato otázka zdála složitá.

Ad 10c) jeden respondent na tuto otázku těžko hledal odpověď.

Ad 10e) Bylo třeba znovu číst otázku, formulace se zdála složitá.

Ad 10f) Otázka se zdála být nejednoznačná, respondentům se zdálo, že si musí vybrat mezi konformitou (přizpůsobení) a vyloučením ze společnosti.

Ad 11b) jeden muž byl otázkou dotčen, ptal se, co je tím myšleno.

Ad 13e) Dvěma respondentům se otázka nelíbila, nechtěli odpovědět s tím, že každý má jiné potřeby, takže dvě rodiny se stejným příjmem mohou být různě spokojené a tedy že tato otázka nic nezměří.

Ad 14) Tady byl problém s dlouhou formulací úvodní otázky a hlavně se škálou. Chybí střední hodnota pro ty, kteří se nedokážou přiklonit na žádnou stranu.

Ad 17) Vyskytl se dotaz, v jaké měně to má být (v Kč nebo EURO?) – musíme doplnit za slovo „příjem“ ještě „v Kč“.

Ad 25e) jakým vytápěním – centrálním?

Celkově dotazník respondenty neobtěžoval, nezdál se jim příliš dlouhý, rozhovor je bavil a proti skladbě neměli námitek.

Máme zdvořilý dotaz – musíme dodržet maximální počet proměnných 50, nebo nám bude tolerován počet proměnných cca 60? Pokud bude nutno tolik redukovat, museli bychom úplně vypustit celou jednu hypotézu, abychom ty zbylé mohli vůbec dostatečně prověřit. Děkujeme za odpověď.

Všechno co jste psali ohledně otázek a pilotáže je dostačující. Co se týče počtu otázek v dotazníku, měli byste brát v úvahu, že když požádáte agenturu aby sbírala data, zaplatíte za každou otázku z dotazníku. Jestli máte určitý rozpočet ani jednu otázku navíc nemůžete přidat.